

► TEMA

Fragilitat pedagògica

En aquests moments, amb la nova llei educativa, es debat quin paper han de jugar els alumnes i els professors en els procés d'ensenyament-aprenentatge. Això dona lloc al rol que han de jugar uns i altres dins l'aula.

El binomio entre la agencia del alumnado y la agencia del profesorado

♦ Alexandra Lizana Carrió *

En la actualidad, el conocimiento y la competencia digital docente son fundamentales en la agencia del profesorado. Esta no se da, cuando existe fragilidad pedagógica. Esta se define como la situación en la que el profesorado se enfrenta a di-

versas dificultades para desempeñar su función como facilitador del aprendizaje en los procesos de enseñanza-aprendizaje. Esta situación puede ser causada por múltiples factores, incluyendo la carencia de habilidades pedagógicas, la falta de motivación o la incapacidad para la adaptación o utilización de recursos didácticos específicos. Cuando un docente experimenta fragilidad pedagógica, es probable que se sienta desmo-

tivado y desorientado en su rol como guía. Esto puede llevar a una disminución en el nivel de agencia del profesorado, lo que a su vez puede afectar negativamente a la agencia del alumnado. Para disminuir la fragilidad pedagógica, el profesorado necesita una correcta competencia digital, la cual se refiere a la capacidad del profesorado para integrar la tecnología de forma efectiva, teniendo en cuenta tanto los contenidos, como las estrategias pedagógicas. El modelo

TPACK (del contenido, pedagógico y tecnológico) sería ideal en estos casos. Enriquece el uso de habilidades esenciales para la agencia del profesorado, ya que les permite tomar decisiones informadas y efectivas sobre cómo utilizar la tecnología para mejorar el aprendizaje de su alumnado y adaptarse a diferentes situaciones y contextos educativos. El profesorado con un alto nivel de agencia, es más probable que pueda identificar y abordar de manera efectiva las necesidades de sus estudiantes, lo que promueve la agencia de ambos. La disminución de la fragilidad pedagógica, con una correcta competencia digital, facilita al profesorado tener una mayor flexibilidad en su enseñanza, lo que les permite adaptarse a diferentes situaciones y contextos educativos, teniendo un impacto significativo en la agencia tanto del alumnado como del profesorado.

* Licenciada en Pedagogía y doctora en Tecnología Educativa

► TEMA

Les altres víctimes de la guerra

L'historiador canadenc Denis Smith en el seu llibre 'Els presoners de Cabrera. Els soldats oblidats de Napoleó 1809-1814' relata que aquells que varen sobreviure ho aconseguiren gràcies a la tenacitat, l'enginy, la bona fortuna i la generositat ocasional dels guardians. Però cal dir, també al sacrifici de les dones empresonades.

Les dones oblidades de Cabrera

♦ Bernat Sacares Salas *

La Guerra del Francès (1808-1814) fou un conflicte bèl·lic entre l'Imperi Francès dirigit per Napoleó Bonaparte contra els anglesos i els països de la península Ibèrica, principalment Espanya. Pel que respecta al paper de Mallorca, un dels episodis més coneguts fou el d'usar

l'Illa de Cabrera com una presó natural pels presoners francesos, la majoria dels quals provenien de la Batalla de Bailèn de 1808. Milers de soldats foren enviats a aquesta petita illa on, durant sis anys, patiren moltes complicacions per l'escassetat de recursos o les condicions climàtiques. Gran part dels captius a Cabrera moriran per les caresties. Així i tot, cal destacar que dins aquest contingent de milers de persones, es registraren únicament 21

dones. Per tant, la desigualtat numèrica entre uns i altres era evident. La majoria d'elles arribaren a l'illa per ser l'esposa o vídua d'algun soldat de l'exèrcit imperial francès capturat durant la guerra.

Pel que respecte a la seva condició de vida no era molt millor a la dels homes. En termes generals, les seves tasques consistien a ser les cambreres de les tavernes improvisades servint begudes als altres soldats o com infermeres de l'hospital

provisional fet a Cabrera. Així i tot, també foren víctimes per la falta de recursos o la climatologia. En el cas d'elles, per poder sobreviure algunes practicaren la prostitució venent el seu cos a canvi d'aliments. De fet, alguns dels seus marits per subsistir venien a les seves parelles com si es tractés d'un objecte d'intercanvi qualsevol. Un dels episodis més durs que evidencien aquesta realitat és la de què s'arribarà a fer, fins i tot, un sorteig. Per tal d'accedir-hi, cada soldat havia de pagar l'entrada i rebria la possibilitat de poder aconseguir a la dona sortejada. Sens dubte, és un episodi poc conegut, ja que se sol explicar la vida dels captius masculins a Cabrera oblidant a les dones.

* Estudiant del Grau d'Història per la UIB.

► TEMA

Difusió del patrimoni natural

Les publicacions i els recursos del Consorci de la Serra de Tramuntana permeten conèixer el patrimoni natural i cultural de la serra del nord de Mallorca i gaudir-ne aquest estiu amb tota la família

Re(descobrir) la Serra de Tramuntana

♦ Lourdes Melis Gomila *

El Consell de Mallorca, a través del Consorci Serra de Tramuntana, ha publicat en paper un mapa topogràfic dissenyat per l'Editorial Alpina. Aquest mostra el territori inclòs en la delimitació de la declaració de Patrimoni Mundial de la Serra de Tramuntana amb la categoria de Paisatge Cultural feta per

la Unesco. A més, s'hi poden consultar una sèrie de recursos molt útils per recórrer aquesta zona, tan rica en patrimoni natural i cultural.

En aquest sentit, destaca la delimitació (en color taronja) de rutes culturals entorn dels principals nuclis de població de la Serra. A més de la delimitació gràfica de totes elles, a damunt el mapa s'aporten dades pràctiques, com el seu nivell de dificultat, la distància o el temps estimat per realitzar-les. Així mateix, estan vinculades a un codi QR

que dirigeix a la pàgina web del Consorci, on apareix explicada en detall la ruta i és possible descarregar-hi un track GPS. En el mapa també hi apareix la ruta GR i els senders que aquesta permet recórrer, així com els refugis disponibles i elements patrimonials diversos.

Anteriorment, el Consorci Serra de Tramuntana va publicar, tant en paper com a la seva web, les Rutes culturals, poble a poble. En elles s'inclouen els elements patrimo-

nials més destacables dels municipis inclosos en la declaració. Els béns que s'expliquen són de diferent tipologia, tan defensius, etnogràfics, hidràulics i arquitectònics.

Una altra iniciativa a destacar són els Premis Serra de Tramuntana de Recerca i Investigació 2023, els quals tenen com a objectiu els estudis sobre el seu Patrimoni Mundial. Els cinc treballs guardonats estan també publicats i disponibles per ser consultats a la web de l'entitat.

Tots aquests recursos permeten apropar-se de diferents maneres i des de diversos punts de vista al patrimoni de la Serra, el qual sembla infinit i, per tant, està sempre per (re)descobrir.

* Secretària del Laboratori de Turisme Cultural i professora de la UIB

CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS

COORDINACIÓN

Sebastià Serra i Busquets

Antoni Vives Reus

Rafel Puigserver Pou (CEDOC-UIB)